

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudců JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **S. M.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, v řízení o kasačních stížnostech žalobce a ustanovené advokátky žalobce Mgr. Martiny Pešákové proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 13. 1. 2009, č. j. 38 Cad 2/2008 - 79,

takto:

I. Kasační stížnosti **se zamítají.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 13. 1. 2009, č. j. 38 Cad 2/2008 - 79, byla zástupkyně žalobce pro řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 1. 2008, č. j. KUOK 122826/2007, ustanovena Mgr. Martina Pešáková, advokátka, se sídlem Kozinova 2, Šumperk.

Proti tomuto usnesení podala ustanovená zástupkyně Mgr. Martina Pešáková (dále jen „stěžovatelka“) včas kasační stížnost, v níž žádá, aby její ustanovení zástupkyně žalobce bylo zrušeno. Stěžovatelka uvádí, že žalobci byl jako zástupce v minulosti ustanoven již několikrát její kolega Mgr. Lukáš Kouřil, ke kterému žalobce podle svých tvrzení nemá důvěru a dokonce mu měl v minulosti způsobit blíže neurčenou škodu, a proto bylo jeho ustanovení zrušeno z důvodu, že za daných podmínek není možné právní služby poskytovat. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka pracuje s Mgr. Kouřilem v rámci

sdužení a na všech věcech s ním běžně spolupracuje, považuje proto narušení důvěry za obecné nejen vůči jmenovanému kolegovi, ale i vůči stěžovateli samému.

V zákonné lhůtě rovněž podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost téměř nečitelného obsahu, v níž nesouhlasí s ustanovením advokátky Mgr. Martiny Pešákové z důvodu, že k této zástupkyni nemá důvěru, advokátka ho nezastupuje a podle nijak doloženého tvrzení stěžovatele jedná v rozporu s jeho zájmy. Stěžovatel dále uvádí, že jeho zastupujícím advokátem je JUDr. Vít Vohánka.

Kasační stížnosti stěžovatele opírají, jak lze dovodit z obsahu jejich podání, o důvod vymezený v ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Stěžovatelé proto navrhuji, aby Nejvyšší správní soud usnesení Krajského soudu v Ostravě zrušil.

Vyjádření žalovaného ke kasačním stížnostem nebylo podáno.

Nejvyšší správní soud napadené usnesení krajského soudu přezkoumal v souladu s ust. § 109 odst. 2, 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelé uplatnili ve svých kasačních stížnostech. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnosti nejsou důvodné.

O kasačních stížnostech Nejvyšší správní soud usoudil následovně:

Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. může navrhopvateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát. Smyslem tohoto ustanovení je poskytnutí faktické a odborně fundované ochrany práv osobě, která by jinak měla být osvobozena od soudních poplatků a u níž je takové ochrany třeba, neboť jen tak lze v kvalifikovaných případech (za splnění § 35 odst. 8 s. ř. s.) dostát zásadě rovnosti, jež se promítá v zákonem výslovně vyjádřené zásadě rovného postavení účastníků podle § 36 odst. 1 s. ř. s. Má-li být tímto ustanovením založeno konkrétní subjektivní právo stěžovatele na odborné zastoupení osobou s právníkym vzděláním v řízení před soudem, pak toto právo je toliko právem na zástupce, jímž může být i advokát, nikoli však právem na konkrétního zástupce, kterého osoba navrhuující ustanovení zástupce ve svém návrhu označuje.

V daném případě krajský soud své rozhodnutí odůvodnil tím, že byly splněny podmínky shora citovaného § 35 odst. 8 s. ř. s., a proto soud veden zejména zásadou procesní ekonomie rozhodl o ustanovení advokátky Mgr. Martiny Pešákové, jež má sídlo v obvodu krajského soudu, a nikoliv stěžovatelem požadovaného JUDr. Víta Vohánku, advokáta, se sídlem v Praze. Na výše uvedeném závěru pak nemůže nic změnit ani skutečnost, že stěžovatelka ke svému ustanovení zástupkyni namítá spolupráci s kolegou Mgr. Kouřilem, který byl stěžovateli ustanoven již několikrát zástupcem a ke kterému stěžovatel podle svých tvrzení nemá důvěru a dokonce mu v minulosti měla být způsobena blíže neurčená škoda tímto advokátem, a s nímž stěžovatelka v rámci sdužení a na všech věcech běžně spolupracuje, a z uvedených důvodů považuje proto narušení důvěry za obecné nejen vůči jmenovanému kolegovi, ale i vůči sobě samé.

Předpokladem úspěšné kasační stížnosti je prokazatelné pochybení ze strany krajského soudu při posuzování žádosti žalobce o ustanovení zástupce pro řízení. V daném případě však nelze v tomto směru soudu cokoli vytknout. Soud není povinen preventivně zjišťovat, zda ustanovená advokátka považuje narušení důvěry ze strany stěžovatele, jemuž byla k jeho žádosti ustanovena, za obecné vůči svému kolegovi, s nímž v rámci sdružení na všech věcech běžně spolupracuje, ale i vůči sobě samé; takovouto povinnost soudu nelze dovodit. Skutečnost tvrzená stěžovatelkou v kasační stížnosti přitom soudu nebyla a ani nemohla být známa a nelze mu proto klást za vinu, že ji při svém rozhodování nezohlednil. Advokát je oprávněn odmítnout poskytnutí právních služeb jen z důvodů, které jsou taxativně uvedeny v § 18 až § 20 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění zákona č. 210/1999 Sb. Proto uvede-li v kasační stížnosti důvody jiné (zde narušení důvěry ze strany stěžovatele vůči kolegovi, s nímž ustanovená advokátka spolupracuje, a proto dovozuje z uvedeného narušení důvěry i vůči sobě samé), jsou tyto námitky námitkami nepřípustnými, a Nejvyšší správní soud k nim nemůže přihlídnout.

Nejvyšší správní soud uzavírá tak, že pokud by však ustanovené advokátce bránily objektivní důvody zastupovat žalobce, může požádat krajský soud o zproštění zastupování.

Dále Nejvyšší správní soud usoudil o kasační stížnost stěžovatele takto: Ustanovil-li krajský soud stěžovateli zástupce z řad advokátů působících v obvodu tohoto krajského soudu, pak tento důvod nepovýšil nad žádné stěžovatelovo subjektivní právo ani nad žádný jeho právem chráněný zájem. Pokud jde o konkrétní náplň povinností, jež ustanovenému zástupci napadené usnesení přineslo, pak ta je závislá na aktuálních potřebách, jež po dobu trvání takového zastoupení vyplynou jak z přímých pokynů stěžovatele, tak ze strany soudu, přitom budou záviset na procesním vývoji sporu. U probíhajícího soudního sporu, kde je zástupce soudem ustanoven, probíhá komunikace právního zástupce se soudem zpravidla bezprostředně. Jde tu tedy zřetelně o průběžně vykonávanou činnost, k níž povinnost ustanoveného zástupce nastupuje často automaticky, bez dalšího výslovného pokynu ze strany zastoupeného či třetí osoby. Stěžovateli tento stav zajišťuje určitý stupeň právního komfortu, jehož se mu dostává prostřednictvím jistoty, že je správa jeho právních záležitostí v konkrétním soudním sporu trvale svěřena do rukou jeho zástupce. Za tohoto stavu, uváží-li soud, že v rámci zastoupení stěžovatele přichází v úvahu nahlížení do soudního spisu i do správního spisu, který se po dobu řízení před soudem nachází u tohoto soudu, možná následná procesní reakce ustanoveného zástupce vůči soudu, účast na jednání soudu apod., pak není řešením nelogickým ustanovit stěžovateli zástupce z obvodu soudu, který řízení vede. Jde zároveň o řešení, jež nenaráží na žádnou ze základních zásad, jichž je třeba při rozhodování o této otázce šetřit, a není v rozporu ani se žádným ustanovením procesního předpisu, kterým je řízení před krajským soudem ovládáno (s. ř. s.). Má-li tedy stěžovatel za to, že ustanovení advokátky Mgr. Martiny Pešákové je nezákonné, případně že mu lze vytknout jakoukoli jinou nesprávnost, jež by se stěžovatele dotkla na jeho právech, Nejvyšší správní soud tomuto tvrzení nepřisvědčuje.

Ze všech shora uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že napadené usnesení netrpí vadou podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a kasační stížnosti proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodné zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka i stěžovatel, kteří nebyli v řízení úspěšní,

nemají právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému prokazatelně žádné náklady v souvislosti s řízením o kasační stížnosti nevznikly, Nejvyšší správní soud mu proto náhradu nákladů nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. května 2009

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu